

EVALUAREA FORMATIVĂ INTERACTIVĂ – MODĂ SAU IMPERATIV AL TIMPULUI?

Olga BALMUȘ, profesor de fizică, grad didactic superior

Liceul Teoretic ”Petre Ștefănuță”, or. Ialoveni

Rezumat: Prezenta lucrare pune în evidență actualitatea conceptului de evaluare formativă interactivă. Se explică diferența dintre formele de evaluare care pot fi aplicate la clasă. Autorul indică modalitățile de aplicare a evaluării formative interactive în timpul lecțiilor.

Cuvinte-cheie: evaluare formativă, sumativă, interactivitate, progres

Evaluarea este procesul care face legătura directă dintre predare și învățare. Evaluarea este modalitatea prin care profesorul rezumă ce efect a avut predarea asupra elevilor, pentru a-și putea planifica activitățile ce urmează.

Tabelul 1. Diferențe cheie între evaluarea formativă și sumativă [4]

Evaluarea formativă	Evaluarea sumativă
-se referă la o varietate de proceduri de evaluare care oferă informațiile necesare, pentru ajustarea predării, în timpul procesului de învățare;	-este definită ca un standard pentru evaluarea învățării elevilor;
-are loc în mod continuu, fie lunar, fie trimestrial;	-are loc numai la intervale specifice care sunt, de obicei, sfârșitul cursului;
- este de natură diagnostică;	-este evaluativă;
-este realizată pentru a spori învățarea elevilor.	-urmărește evaluarea învățării elevilor.

Evaluarea formativă se realizează în funcție de caracteristicile contextului educațional și poate include următoarele tipuri de reglări:

- reglări efectuate de profesor (asociate cu termenul de evaluare);
- reglări efectuate de perechi de elevi (asociate cu sintagmele „interevaluare” și „evaluare mutuală”);
- reglări efectuate de elevul însuși (asociate cu termenul „autoevaluare”) [2].

În evaluarea formativă inițiativa îi aparține profesorului care intervine asupra elevului. Este exterioară elevului, provenind din procesul didactic la care elevul nu are acces decât prin intermediul profesorului.

Astfel, cadrul didactic trebuie să-și îmbunătățească practica evaluării, alternând metodele și instrumentele tradiționale cu cele interactive. Evaluarea tradițională tinde să fie tot mai mult alternată iar pe alocuri înlocuită cu evaluarea interactivă [3].

Evaluarea interactivă trebuie privită ca parte integrantă a procesului de dezvoltare și schimbare și implică judecata reflexivă. Funcția sa principală este de energizare din interiorul procesului, depășind concepția prin care evaluarea este un proces de control care acționează din exteriorul procesului de învățământ.

Pandemia a adus cu sine numeroase provocări sistemului educațional. Una din acestea fiind realizarea evaluării, indiferent de tipul acesteia. Permanent inventivi, profesorii au studiat cu minuțiozitate diferite aplicații Google, platforme educaționale online cu ajutorul cărora este posibil de realizat evaluarea materiei studiate. Astfel pentru a menține viu interesul în studierea fizicii utilizez preponderent instrumente digitale care mă ajută să identific dificultățile care apar la elevi, să identific factorii care se află la originea dificultăților pentru fiecare elev (aflat în dificultate) și să formulez adaptări individualizate ale activității pedagogice.

Mostre de evaluare formativă aplicate prin intermediul diferitor instrumente digitale:

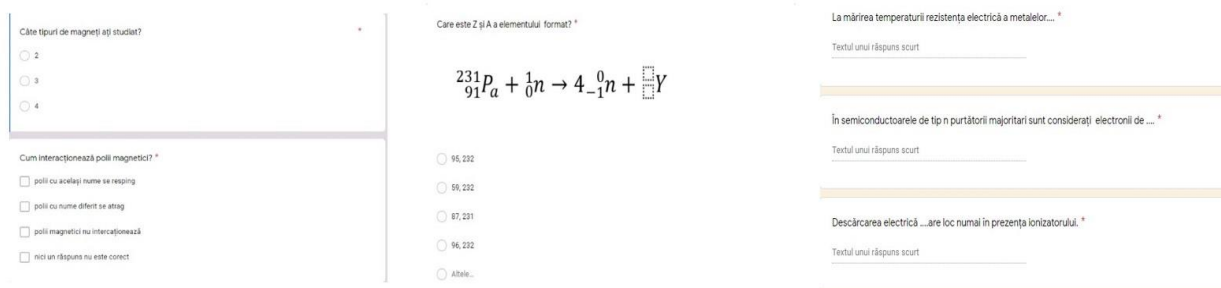

Fig.1. Aplicația Google formulare - secvențe de evaluare formativă

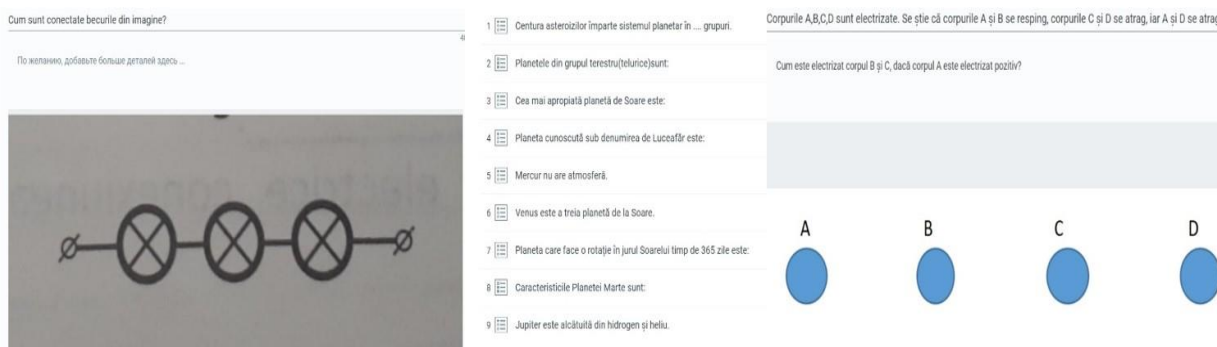

Fig.2. Aplicația Classtime – secvențe de evaluare formativă

4. Intensitatea curentului electric se măsoară în SI în:

A Amper
B Volt
C Watt
D Ohm

5. Expresia de calcul pentru rezistența electrică are forma:

A $R = \rho l/S$
B $R = \rho/S$
C $R = \rho lS$

6. Legea lui Ohm pentru o porțiune de circuit are forma: $I = U/R$

1. Unda electromagnetică este unda în care vectorii E și B sunt:

A reciproc perpendiculari
B paraleli
C coliniari

2. Unda electromagnetică este:

A transversală
B longitudinală

3. Câmpul electromagnetic nu se propagă în spațiu.

1. Privește următoarea imagine: Recunoaște mecanismul din figură.

A scripete fix
B scripete mobil

2. Foaarfece este un sistem de pârghii de ord. I, II sau III?

A ord. I
B ord. II
C ord. III
D alte variante

3. Ce fel de scripete recunoașteți în imagine?

A fix
B mobil
C compus
D alte variante

Fig.3. Aplicația Socrative - secvențe de evaluare formativă

Presiunea exercitată de un lichid nu de pinde de:

A de înălțimea coloanei de lichid
B aria bazei
C accelerația gravitațională
D densitatea lichidului

Lucrul mecanic este o mărime fizică _____, egală cu _____ dintre modulul _____ și deplasarea corpului pe direcția și sensul forței. O forță efectuează lucru mecanic numai în cazul când de aplicație se _____. Puterea mecanică este mărimea fizică care caracterizează eficiența tuturor mecanismelor care furnizează _____. Un câl-puțere este egal cu _____. Energia cinetică a unui corp în mișcare este cu atât mai mare cu cât mai mari sunt _____ și _____. Corpul aflat pe suprafața Pământului are o energie potențială _____.

distanța
forța
viteza

Fig.4. Aplicația Socrative - secvențe de evaluare formativă

Modelul atomic al lui descrie corect doar atomul cu un singur electron.

A N. Bohr
B E. Rutherford
C J. Thomson

Masa	Newtonul	Forța de greutate	F	Întinderea (câmpului) gravitațională	k	Forța
N/kg						Nm^2 / kg^2
km / R^2						forța cu care Pământul atrage corpurile aflate în vecinătatea lui.
Măsura inerției unui corp						Accelerație
formă de existență a materiei						este forța care imprimă corpului cu masa de 1kg o accelerație egală cu $1m / s^2$
mărime fizică care caracterizează cantitativ acțiunea unui corp asupra altuia						$m_1 / m_2, a_2 / a_1$

Fig.5. Aplicația Wodwall - secvențe de evaluare formativă

De asemenea am realizat un studiu individual cu privire la impactul utilizării evaluării formative interactive în 2 clase paralele. Una din sălile de clasă era dotată cu tehnică necesară pentru a realiza evaluare interactivă, cealaltă sală de clasă era una tipică, care avea în dotare doar tabla de scris cu creta, unde am realizat evaluarea formativă pe fișe de hârtie, fapt care a transformat procesul de evaluare într-unul monoton.

Am observat o serie de avantaje ale utilizării evaluării formative interactive:

- ✚ orientează procesul de învățare desfășurat în clasă, fiind centrată pe intervenția profesorului asupra elevului;
- ✚ se răsfrânge pozitiv asupra relației profesor –elev;
- ✚ permite elevului să-și remedieze erorile și lacunele imediat după apariția lor;
- ✚ oferă un feedback rapid;
- ✚ este orientată spre ajutorul pedagogic imediat;

- ✚ oferă posibilitatea tratării diferențiate;
- ✚ dezvoltă capacitatea de autoevaluare la elevi;
- ✚ sesizează punctele critice în învățare;
- ✚ reduce timpul destinat actelor evaluative.

Concluzii:

Utilizarea evaluării formative interactive a demonstrat că performanța elevilor este superioară atunci când folosim această formă de evaluare. **Elevii sunt mai motivați, deoarece percep că sunt o parte activă a sistemului educațional.** Pentru a obține aceste beneficii există câteva principii care trebuie respectate atunci când se aplică evaluarea formativă. În primul rând, obiectivele de învățare și criteriile după care va fi considerat de succes trebuie stabilite de la început. În plus, discuțiile ar trebui generate în clasă pentru a verifica dacă elevii au înțeles în mod eficient conceptele. Elevii ar trebui să fie îndrumați cu instrucțiuni și comentarii.

Un alt punct care trebuie îndeplinit este cel al **facilitați elevii înșiși să colaboreze în sarcina de a-i instrui pe ceilalți**, astfel încât cei care au asimilat cunoștințele mai repede să îi ajute pe cei care au avut mai multe probleme în a le înțelege, ca parte a unei echipe. În cele din urmă, va fi necesar să încurajăm ca fiecare dintre elevi să fie împuterniciți să preia controlul propriului proces de învățare și să nu fie simpli subiecți pasivi în clasă.

Bibliografie

1. CABAC, V. Trei fațete ale evaluării: estimarea, înțelegerea, verificarea // Didactica Pro..., nr. 5-6 (33-34), 2005.
2. CERGHIT, I. Sisteme de instruire alternative și complementare. Structuri, stiluri și strategii, București, Editura Aramis, 2002.
3. OPREA, C.-L. Pedagogie. Alternative metodologice interactive, București, Editura Universității din București, 2003.
4. OPREA, C.-L. Strategii didactice interactive, București, Editura Didactică și Pedagogică, R.A., ed. a IV-a, 2009.
5. <https://ro.gadget-info.com/difference-between-formative-verified-13.01.2022>
6. <https://www.schooleducationgateway.eu/ro/pub/viewpoints/experts/formative-assessment-learning.htm-verified-13.01.2022>